

Posudek bakalářské práce

Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta

Autor práce: Helena Matějčíková

Název práce: **Comparison of English Genitive Forms of Inanimate Nouns. A Corpus-Based Study**

Vedoucí práce: Mgr. Markéta Janebová, PhD.

Autor posudku: Michaela Martinková, PhD.

Bodování: 0 = nedostačující, 1 = slabé, 2 = přijatelné, 3 = průměrné, 4 = dobré, 5 = výborné

Body

1. Originalita a přínos práce, aktuálnost a důležitost tématu.

Téma práce je aktuální, jak ostatně dokazují i citované práce z posledních let.

2. Kvalita přehledu poznatků o tématu: použití literatury, kvalita zpracování, kritické zhodnocení literatury.

Autorka pracuje se třemi základními gramatikami (Huddleston a Pullum, Quirk et al. a Biber et al.) a několika lingvistickými statěmi, což považuji za dostatečné. Přehled literatury je zpracován vcelku srozumitelně, i když není v některých případech jasné, jakou relevanci mají některé sekce pro navazující vlastní analýzu (např. sekce o funkci genitivu ve jmenné frázi). O sémantických vztazích se píše nejprve na str. 12 a poté na str. 21 v sekci Semantic roles, o sémantických rolích se však zde ale ve skutečnosti nepíše a srovnání of-construction se saským genitivem vyznívá naprázdno. Výklad o pragmatických faktorech je velmi schematický – kapitoly mají jen několik řádků a z některých není vůbec jasné, o co jde (zejména thematic genitive, definiteness – „third most important factor in genitive choice“? str. 23). Na str. 27 přitom autorka cituje z literatury, že „pragmatic factors are more important than animacy“. Z čeho vychází následující věta a jak souvisí se zbytkem práce? „thematic genitives seem to appear more in later periods and with higher frequency of Saxon genitives, especially in American English and “type-token ratio” also seem to affect the genitive choice greatly“. Mohla by autorka v prezentaci specifikovat, odkud pochází dělení faktorů, které mají vliv na užití possessive case a konstrukce s of?

Autorka pracuje s termíny NP1 a NP2, které však nijak jasně nedefinuje (jen píše na str. 17, že NP1 is the possessor and NP2 is the possessum – konkrétní otázka viz níže). Na str. 53 se pak dočteme, že „NP2 is the element at the end of the genitive structure and therefore, by the rules of end-weight, it should be longer than NP1“, přičemž jako zdroj uvádí Biber et al. 1999, 304–305; Quirk et al. 1985, 1281–1282. Ani Biber et al. ani Quirk et al. v tomto kontextu označení NP1 a NP2 nepoužívají (Quirk et al. má N1's N2 a N2 of N1) a o end-weight Quirk et al. (325) píše, že „Further factors influencing the choice of genitive are the principles of endfocus and end-weight (cf 17.45, 18.3n), which encourage the placing of more complex and communicatively more important units towards the end of the noun phrase,“ o délce slov se tu nic nepíše. Nabízí se tak otázka, jak spolehlivé jsou autorčiny odkazy k sekundární literatuře.

Prosím též o systematické užití terminologie (str. 16 of construction, of-phrase, dále 12, 25 of-genitive), jinde problematická terminologie: unvoiced consonants (str. 8), inanimate words (str. 58)

Co si autorka představuje pod termínem gramatické kategorie, když píše o „grammatical category of genitives“ (str. 12)?

Příklad 35a má uvádět Saxon genitive, ten je tu ale s hvězdičkou.

Někdy mám problém porozumět: „longer NPs follow the end-weight rule more consistently than shorter NPs and the reliability is higher in possessors than in possessums. ... (Wolk et al. 2013).“

(str. 18). constructions which show strong eurhythmic patterns do not prefer the other genitive variation even when it is more rhythmic (str. 17), they can be perceived by speakers as a group of people rather than inanimate nouns (str. 19)

3

3. Formulace záměrů práce, výzkumných otázek, hypotéz.

V úvodu práce je téma představeno dosti obecně a velmi ambiciózně: „The purpose of this thesis is to provide a literature overview of English genitive forms and the factors affecting the choice between them, to determine the trends in using Saxon genitive with inanimate nouns and to verify the findings using corpus data“ (str.7). I will present thorough analysis of acquired data and provide possible explanations for the results with respect to syntactic, phonetic, semantic or pragmatic reasons that the speakers might have had for selecting one form of the genitive or the other (str.7). Výzkumné otázky (tři) se objeví na str. 30 a hypotézy později při představení dat, tj. na str. 38, 41 a 46. Autorka bude na případech substantiv označujících dopravních prostředek ověřovat obecnější teze formulované v lingvistické literatuře o genitivních formách: tezi o vyšším počet saských genitivů v americké než v britské angličtině, o rostoucí frekvenci saských genitivů v amer. angličtině a o vlivu určitých faktorů na výběr genitivní formy. Poslední hypotézu (str.46) považuji za problematickou: „According to Rosenbach (2008), who states that, especially with Saxon genitive, the possessors tend to be higher on the animacy scale (Figure 1, p.20), my hypothesis is that possessums should be of the same or lower animacy category.“ Je toto v lingvistické lit. takto formulováno? Konkrétní otázka viz níže

Autorka na několika místech píše, že životnost je jedno z nejdůležitějších faktorů (např. 19, 20, 21, 25). Animacy scale, kterou cituje z literatury, se projevuje jen u genitivů, nebo má obecnější užití? Může ji autorka podrobit kritické analýze? Problematika životnosti navíc není detailněji vztažena k substantivům označující dopravní prostředky - kde všude se například jejich životná konceptualizace v jazyce projevuje?

Autorka by se měla vyvarovat vágním formulacím typu: „the perception of animacy may change based on the context and also over time, which means that grammatical variations, including the genitive choice, should be analyzed from more than one point of view.“ (str.20), „the animacy concept can be twisted“ (str. 26), „Zaenen et al. (2004) agree with Nieuwland and Van Berkum (2006) that animacy cannot be objectively measured and that it depends on groups of speakers and the context, for example the use of metaphor or metonymy, whether the word is perceived as animate or inanimate“ (str. 26). Chce autorka říci, že v případě dopravních prostředků jde o metaforu?

2-3

4. Metody práce. Jejich popis a adekvátnost pro zodpovězení výzkumných otázek.

Autorka pracuje s korpusem dostupnými přes BYU rozhraní Marka Daviese. Korpusová sonda je pro zvolený výzkum možnou metodologií. Upozornila bych, že BNC původně vytvořily Oxford University Computing Services.

Na str. 36 autorka píše, že ručně třídila („manually examined“?) všechny tokeny – kolik tisíc jich celkem bylo? Všechny je procházela a individuálně zhodnotila?

Není mi jasný způsob měření endweight – autorka počítala grafémy, tj. vycházela z psaného jazyka? A nemůže hrát při zjišťování end-weight jako počtu grafémů zásadní roli počítání determiners? Jak autorka počítala determiners v saských genitivech – viz poznámka v bodě 2 – rozlišovala snad mezi funkcí genitivu jako determiner a modifier? Nebo tyto členy nepočítala vůbec?

Na str. 45 autorka píše, že „I limit the examples only to those which can be transformed into corresponding Saxon genitive phrases with the means of transport as the genitive.“ To znamená, že každý příklad ověřovala v korpusu? Nebo se ptala rodilých mluvčích?

5. Zpracování výsledků a jejich interpretace.

Výsledky jsou přehledně zpracovány v tabulkách a grafech. Dále viz bod 6.

6. Diskuze práce (o tom, jak výsledky zodpovídají výzkumné otázky).

Autorka prokázala, že výskyt saských genitivů se substantivy označujícími dopravní prostředky má vzrůstající tendenci a že je vyšší v americké než v britské angličtině. Může se pokusit toto nějak interpretovat?

Co se životnosti týče, autorka dochází k závěru, že „The majority of the NP2s are in the category of common inanimate nouns (62) (92.46% in the Saxon genitive sample, 93.88% in the of-construction sample). The most frequent semantic sub-category of the common inanimate nouns is part-whole relation (63) with 61.27% in the Saxon genitive sample and 63.29% in the of-construction sample.“ (str. 54). Nejsem si jistá, jakou hodnotu toto zjištění má; je škoda, že autorka nezkoumala, které konkrétní heads se vyskytují v jednotlivých genitivních konstrukcích a v jaké frekvenci – např. bottom of the ship je v COCA mnohem častější (31) než ship's bottom (3), engine's car zase častější než engine of DET car.

Způsob vyjadřování je někdy velmi nepřesný a vyjádření přibližné: „the means of transport is directly followed by the genitive 's“ na str. 35. End-Weight of Possessors and Possessums? (str. 43) A „length of possessums (str. 27)? The head of the possessor (str. 45)?

7. Formální zpracování. Jazyková a stylistická úroveň, rozsah práce, grafická úprava, dodržení publikační normy.

Práce splňuje požadavky kladené na dodržování citační normy. Po formální stránce práce působí solidně, úroveň angličtiny je dobrá, i když se objevují neidiomatická či jinak problematická vyjádření: testuje se hypotéza, nikoliv otázka (str. 7), dále „the first research question examined...“ (str. 56), „complex structures, which are more likely to be put to further position in the genitive“ (str. 17), To specify, ... str. 18 (místo namely nebo to be more precise), more accurately (str. 27) „genitives which appear with these words usually prefer the Saxon genitive“ (str. 21).

Překlepy: inflectional from na str. 8, The second factor was the category of animacy, were I examined (str. 57),

Slovosled: only then it is possible (str. 44), občas čárky (which means, that... str. 53)

Často chybějící člen u počítatelného jména v singuláru – vybírám náhodně: starts with definite determiner (str. 10), in genitive choice, with plural verb form (str. 19), wider context (str. 22), in Old English period (str. 25), with higher frequency of Saxon genitives, making random search (str. 44), with minimal number of results (str. 45), ... demonstrates wider variety (str. 52), both show greater span (str. 53).

Autorce bych doporučila při citování používat plné verze slovníků, ne jejich okleštěné, zdarma dostupné online verze.

Celkové hodnocení práce.

Práce splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci, a proto ji doporučuji k obhajobě.

Poznámka: Celkové hodnocení ani návrh klasifikace **NELZE vypočítat jako prostý průměr** bodů za jednotlivé hodnotící kategorie.

3

Doplňující otázky k obhajobě:

1. Autorka uvádí na str. 17 *termín possessor a possessum*, přičemž píše, že „NP1 is the possessor and NP2 is the possessum.“ Toto je však problematické z různých hledisek. Může autorka některá zmínit?

2. Na str. 23 autorka píše: „*Saxon genitive is used more often in texts with high lexical density*.“ Může toto vysvětlit? Je registr zmiňován v literatuře jako relevantní faktor pro volbu genitivní formy?

3. Může autorka blíže osvětlit své konstatování ze str. 57, totiž, že „*The results show that the usage of genitives with means of transport follows the prescribed patterns*“ ?

Závěrečné hodnocení

Práci k obhajobě doporučuji ~~nedoporučuji~~

Návrh klasifikace: C-D

Datum: 25. 8. 2015

Podpis: